

FÅGELRAPPORT FÖR VÄSTMANLAND 1977

Bo Eriksen, Sören Larsson, Jan-Erik Malmstigen, K-G Källebrink,
Kjell Eklund och Thomas Skoglund.

Årets väder

Januarinederbörden blev ungefär dubbelt så stor som normalt. I övrigt blev månaden mildare än normalt. Snödjupet i Västerås ökade under månaden med ca 50 cm.

Februari blev kallare än normalt. Snödjupet ökade till 75 cm. Mars blev mild, främst genom sydvästvind som medförde mycket nederbörd, mest i form av regn. (Åtminstone i landskapets östra delar).

I april blev det ännu kallare än normalt. Sydvästliga vindar dominerade och medförde ungefär dubbelt så mycket nederbörd som normalt. Trots kylan avslutades snösmältningen under månaden.

Maj månad inleddes med 5 dagar med mycket varmt väder. Därefter sjönk temperaturen kraftigt. Nordliga vindar var förhållandevis.

Snösmältningen blev häftig, särskilt i landskapets västra delar. Stora översvämningar drabbade Arbogaån, Hedströmmen och Kolbäckensån. Ovanligt högt vattenstånd noterades även i Svartån.

Sommaren blev kallare än normalt. Juli blev dessutom den nederbördsrikaste på 1900-talet med 133 mm i Västerås, vilket är ca 175 % av normal juli-nederbörd. Augusti blev mycket kallare än normalt med ung. hälften av normal nederbörd.

September blev normal. SV - NV vindar dominerade under månaden. Tack vare SV - S vindar blev oktober och halva november mildare än normalt. Under andra hälften av november kantrade vinden mot N. Snö föll i Västerås den 20-22 november men försvann strax efter.

Årets sista månad blev mycket mild med endast få riktiga kallluftsinbrott. Snö föll i månaden första hälften och bildade ett tunt snötäcke som låg månaden ut. Den förhållandevis SV vinden med tillaggen mild luft hindrade snötäckets tillväxt.

Orienteringskarta

Nedan visas en karta med de orter och fågellokaler som ofta förekommer i fågelrapporterna. Kartan gör inget anspråk på att vara fullständig.

1. Hällefors	11. Fröshammaraviken/	20. Västerås
2. Grythyttan	Findlaviken	21. Fröväsjön
3. Kopparberg	12. Barkarövik	22. Halletshammar
4. Stora	13. Köping	23. Surahammar/Västorsjön
5. Lindsberg	14. Ballingen/Broholmen	24. N.Läsjön (Norrsjön)
6. Nora	15. Ladugårdesjön	25. Gnien
7. Frövi/Väringen	16. Askövik	26. Grimsö
8. Sjömosjön	17. Ridån	27. Skinnskatteberg
9. Arboga	18. Ångsö	28. Ävestbo
10 f.d.Toftasjön	19. Björnön	

Fig 1. Orienteringskarta över orter och fågellokaler i Västmanland.

Observationer 1977.

Gruppindelning: Storlom - mindre sångsvan. Sören Larsson.
Kungsörn - sothöna. Jan-Erik Malmstigen.
Strandskata - lunnefågel. K-G Källebrink.
Skogsduva - stjärtmes. Kjell Eklund.
Nöttvätta - pilfink. Thomas Skoglund.

STORLOM (*Cavia arctica*). 16 häckningar och 8 troliga häckningar är rapporterade. Fördelning: Sala kommun 8, Fagersta 4, Surahammar 2, Skinnskatteberg 1, Lindsberg 7 och Hällefors 2.

SMÅLOM (*Cavia stellata*). 12 häckningar och 4 troliga häckningar är rapporterade. Under ströktid i april/maj och september/oktober iakttagen i större delen av landskapet. Bl. a. följande flockar: 13 ex Häsvälen, Stora, i september (OA) och 10 ex Gängvik, Fagersta 11.9 (HE).

GRÄHAKEDOPPING (*Podiceps griseigena*). Ingen häckning konstaterad. 1 ex överområde i Gussjön 6.5 - 27.7 (KK) och 1 - 2 ex i Fläcksjön 13.6 - 25.8 (KE). 1 ex Hörendesjön, Västerfärnebo 19.6 (SO, KK). På sträck iakttagen i Gussjön och Fläcksjön i maj (EA, KK m.fl.).

SVARTHAKEDOPPING (*P. auritus*). 69 häckande par rapporterade (se Fig 2). Detta är det största antal som har rapporterats från landskapet. Vid riksinventeringen 1972 rapporterades ca 50 par.

SMÅDOPPING (*P. ruficollis*). Två par häckade i Västerås kommun. Ett av paren fick fram fyra ungar. Dessutom är arten iakttagen vid Ladugårdsjön 16 - 17.4 (PE), Höksjön, Lindsberg 5.5 (PA), Gorgen 1 - 20.5 (KE), Gussjön 12.6 (PU, KK), Fläcksjön 28.8 och 22.9 (EA, KK), Måntorp 16.10 (NEZ) samt 2 ex Findlaviken 17.9 (LSt, UE).

STORSKARV (*Phalacrocorax carbo*). 1 juv vid Kraftvärmeverket, Västerås 26.2 - 20.3 (TS, HOH). I övrigt observerad i Mälaren och Hjälmaren flertalet gånger under september-november. Vidare 1 ex Onien 8.9 (BE) och 1 juv Väringen, Frövi 24.9 - 6.10 (OS, JM).

- 1 par
- 2 par
- 3 par
- 4 par
- 5 par
- 6 par
- 9 par
- 15 par

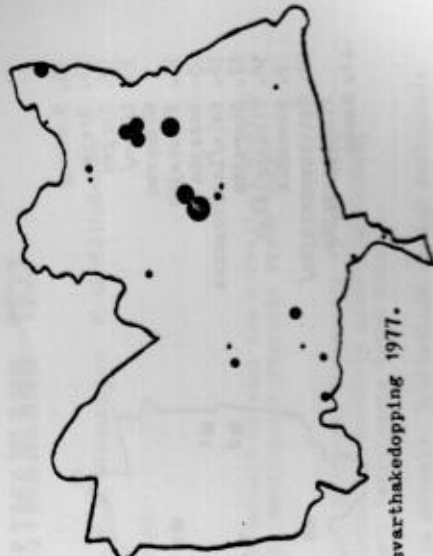

Fig 2. Häckande par av svarthakedopping 1977.

HÄGER (*Ardea cinerea*). Tre kolonier i Mellarområdet, 0+7+2 bon. Fyra vinterfynd: 2 ex Virabosjön, Surshammars januari/februari (Rolf Jansson, ML), 1 ex Lillån, Västerås 5-14.12 (WS), 1 ex Ångö 31.12 (TS) samt 1 ex reningavverket, Arboga januari/februari (GM UB).

RÖRDROM (*Botaurus stellaris*). 24 tutande fåglar har rapporterats, däruv 19 ex i Mellarområdet. 1 ex Väringen, Frövå (EJ), 2 ex Fröseshammarsviken, Hjälmaren, (UE) samt 1 ex i Storaån resp Fläcksjön (KK).

ÄRTA (*Anas querquedula*). Tre häckningar rapporterade från Norska, Köping med 5+3+9 pulli (AE). Dessutom sommarfynd rapporterade från 8 lokaler: Askövikens, Mölntorp och Billingen, Hallstahammars kommun, Norrsjön, Surshammars, Fläcksjön, Gusejön och Sör Salbo i Sala kommun samt Fröseshammarsviken, Arboga.

BLÅSAND (*A. penelope*). En häckning i Lindesbergs kommun (OAN, IA) samt en trolig häckning i Hällefors kommun (TG, CIC).

AMERIKANSK BLÅSAND (*A. americana*). En hane rastade på Lötens/Nötmyran, Västerfärnebo 3-11.5 (BEr, KE, KK). Ny för Västmanland. (EJ behandlad av EK).

SNATTERAND (*A. strepera*). Ett par Gillingen, Frövå 25.4 (EJ), Lötens/Nötmyran, Västerfärnebo 30.4 (BEr) och Fläcksjön 5.5 (KK). 1 ex Norska 9.6 (AE) och Fındlaviken, Arboga 7.7 - 4.9 (LS, UE). En ovanligt sen iakttagelse av en hane i Österhammarsjön, Lindesberg 30.10 (OAN, IA).

SKEDAND (*A. clypeata*). En häckning vid Norska, kull med 5 pulli 19.7 (AE). Sommarfynd från 7 lokaler. 50 ex rastade i Askövikens den 7.8 (TS). Detta är den största flocken som rapporterats i Västmanland.

MANDARINAND (*Aix galericulata*). En hane Noren, Morberg 25.5 (AL, JH). Andra fyndet för Västmanland.

VITÖGD DYKAND (*Aythya nyroca*). En hane rastade i Gnien 6.5-8.5 (SL, ML, RN). Andra fyndet för Västmanland. (EJ behandlad av EK).

BERGAND (*A. marila*). 11 observationer fördelade på maj 4, juni 3, oktober 2 och november 2.

ALPÄGEL (*Clangula hyemalis*). 13 observationer fördelade på april 4, maj 4, oktober 4 och november 1. Noterbart är stora flockar som 22 ex Fındkarsjön 15.10 (JM), 10 ex Väringen, Frövå 16.10 (OS) och 7 ex Fläcksjön 15.5 (KE).

SVÄRTA (*Melanitta fusca*). Iakttagen endast i Hjälmaren och Fläcksjön. 9 ex den 12.5 och 2 ex den 19.5 i Fläcksjön (KE, SB). Mellan 15 - 31.10 sågs arten regelbundet i Hjälmaren, bl.a. 25 ex i Ekeberga-viken 28.10 (UE).

SJÖORRE (*M. nigra*). 35 observationer fördelade på april 3, maj 25, augusti 1, oktober 4 och november 2. Noterbart är den stora rastning som noterades i landskapets östra delar den 8.5. Sammanlagt inräknades då 220 ex på 13 lokaler. De två största flockarna var 74 ex Dunshammars, Amnningen, Fagersta (HE) och 53 ex Gran-fjärden, Västerås (UC).

Den 15.10 rastade 50 ex i Råavalen, Storå (OA).

SMÅSKRAKE (*Mergus serrator*). Ingen häckning konstaterad. Fåglar sågs dock hela sommaren på 1976 års häckningslokaler. För övrigt är 53 fynd rapporterade.

STORSKRAKE (*M. merganser*). Endast en häckning rapporterad, 1 par med 6 pulli Väringen, Frövå (OS).

Noterbart är den mycket stora ansamlingen i Västeråsfjärden under hösten. Bl.a. 3000 ex den 12.11 (TS m.fl.). Vidare 6a 2000 ex Granfjärden/Blacken 12.11 och 1500 ex Kvicksund 24.11 (RH, TS).

SÅLSKRAKE (*M. albellus*). En hona Fındlaviken, Arboga 10.7 (UE) samt 2 honteknade ex. Fläcksjön 20.7 (PLu, KBn).

ROSTAND (*Casarca ferruginea*). 1 ex Askövikens 17.4 (HH, KOH).

GRAVAND (*Tadorna tadorna*). En hane Fläcksjön 23.4 (PLu, KK), 5 ex sträckte över Fläcksjön 21.7 (KE, SB), 1 ex Fındlaviken, Arboga 19.7-25.9 (UE) och 1 juv Frövåfors 13.9 - 16.9 (EJ, JM).

GRÅGÅS (Anser anser). 51 fynd rapporterade. Ingen häckning konstaterad. Översomring: 15-20 ex Fröseshammarsviken, Arboga (UE) och ca 15 ex Riddön, Västerås (SSS).

SÄDEÅS (*A. fabalis*). 720 ex sträckte över Fläcksjön 29.4 (SB).

BLÅSÅS (*A. albifrons*). Vid Gnien 6 ex 29.4 och 1 ex den 1.5 (SL). Vid Fläcksjön 1 ex 1.5, 5.5, 29.5 och 6.10 (KK, KE, GLJ). Askövikens: 2 ex 15.10 och 1 ex 22.10 (KOH, PM). 2 ex S. Låsjön, Surshammars 7.10 (PE, AHA) och 1 juv Geddeholm, Västerås 18.9 (TS).

SNÖGÅS (*A. caerulescens*). Två häckningar rapporterade. Djäkneberget, Västerås (notis i Västmanlands Läns Tidning) och Ströms-holmsområdet, 1 unge flygg (ARA).

VITKINDAD GÅS (*Branta leucopsis*). 1 ex rastade vid Gnien 9.5 och 19.5 (RN, BE), 2 ex sträckte över Gnien den 8.10 i en prutgåflock (KE) och 11 ex sträckte över Fläcksjön den 8.5 (KK).

PRUTGÅS (*B. bernicla*). 110 + 160 ex sträckte över Fläcksjön och Gnien 2.10 (KE, KK, SL). 100 ex sträckte över Gnien den 8.10 (KE).

SÅNGSVAN (*Cygnus cygnus*). Häckning har rapporterats från 3 sjöar.
 MINDRE SÅNGSVAN (*C. bewickii*). 9 fynd rapporterade, samtliga från Surahammars och Sala kommun. 1 ex rastade Ståltorp, Surahammars 31.3-1.4 (RM), 1 ex Storsjön, Morklinta 14-16.4 (SB, KK), 1 ex Gussjön 14.4-6.5 (SB, KK), 1 ex Gnien 23-25.4 (RM, SL) samt 2 ex Sör Salbo, Sala 12-19.5 (SB).

Över Tillingsfallet, SV Fläcksjön sågs 4+1 ex sträcka 26.4. (AE, GP). De sågs även vid Fläcksjön (KK). Dessutom 1 ex på sträck över Gorgen, Västerfärnebo 15.11 (KE) och 1 ex St. Galltjärn, Sala 27.11 (KE).

KNÖLSVAN (*C. olor*). 40 häckande par är rapporterade.

ORVVRÅK (*Buteo buteo*). Övervintrande exemplar iakttaga i november-december utanför Fellingsbro (JM), reningsverket, Arboga (UE), Sjömo (UE), Medåkerslätten, Arboga (UE), Hällvåsen, Västerås (JG) och Wäljebo äng, Västerås (SL).

FJÄLLVRÅK (*B. lagopus*). Övervintrande exemplar vid Ströögård, Köping jan-mars (LM) samt Vibynlätten, Arboga i december (UE).

GLADA (*Milvus milvus*). 1 ex Höggholmen, V Strömsholm, Hallstahammar 5.6 (AE, JL).

BRUN GLADA (*M. migrans*). 1 förbitrökande ex. vid Skäret, Valskog den 1.5 (AE, GP). Fynd nr 9 i landskapet).

BRUN KÄRRHÖK (*Circus aeruginosus*). Rapporterade häckningar 1977: 13-15 par (1976 20-22 par), därav Västerås kommun 7-8 par (-5par), Köpings kommun 3 par, Arboga kommun 0 par (-2) och Sala kommun 3-4 par (+1 par).

BLÅ KÄRRHÖK (*C. cyaneus*). Sommarobservation: 1 hona Broholmen - Billingen, 5.6 (LM).

ÄNGSHÖK (*C. pygargus*). 1 hane Asköviken 17.5 (HOH), 15.6 (DG, MG).
 JAKTFALK (*Falco rusticolus*). 1 ex Hammarby, Nora 31.12 (PB).

PILGRINSPALK/JAKTFALK (*F. peregrinus/rusticolus*). 1 ex Fläcksjön 2.10 (EA).

PILGRINSPALK (*F. peregrinus*). 1 ex Västerås 16.4 (GL), Ladugårds-sjön, Hallstahammar 16-17.4 (PE, ARA), 1 juv hona Gussjön 3.5 (SB).

SPENPALK (*P. columbarius*). Sammanlagt 79 observationer. Fördelning: feb 2, mars 6, april 31, maj 5, juli 1, aug 2, sept 24, okt 7 och dec 1. Vinterfynd: 1 ex Asköviken 5.2 (KOH), Hallstahammar 20.2 (PE, ARA), Ringvalla, Sala 22.12 (KE). Vidare en sommarobservation: 1 ex Gussjön 14.7 (MF).

AFTONPALK (*F. vespertinus*). 1 hane Måntorp, Hallstahammar 10.7 (PE).

TORNPALK (*P. tinnunculus*). Häckning: 6 par har rapporterats. Vinter: 1 hane Gorgen 6.1-13.2 (KE, MV), 1 ex Västerås 6-7.1 (SL), Köping 4.2 (AE) och Asköviken 5.2 (KOH).

VAKTEL (*Coturnix coturnix*). 1 ex Ö Viby, Arboga 8-27.7 (UE), NV Viby 19-25.7 (LSt), 1 ex Rynnings, Ullersätter 22-23.6 (Bo Runesson).

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA (Porzana porzana). 21 hantar på 14 lokaler (jfr. 1976 22 hantar på 16 lokaler). Fig 3 visar fyndlokalerna 1977.

Fig 3. Fyndlokaler för småfläckig sumphöna 1977.

MINDRE SUMPHÖNA (*P. parva*). 1 ex Gångholmen, Västerås 29.5 - 10.6 (HOH, NEZ, FS m.fl.).

KORNKVARR (*Orex crex*). 1 ex Malmön, Köping 19.6 (AE), Ångeby, Köping 27.6 (LM, GP), S Kolbäck, Hallstahammar 26.6 och 2-5.7 (RM, BV, NEZ).

SOTTHÖNA (*Fulica atra*). Vinter: 1 ex Arboga stad jan-feb, nov-dec (UE), Ångelsberg, Fagersta 22.1 (RL), Kraftvärmeverket, Västerås 14.2 (HOH), Svartån, Västerås 23.2 (SL), Frövifors, Frövi 3.12 (BJ) och Fläcksjön 17.12 (KE).

STRANDSKATA (*Haematopus ostralegus*). 5 sommarfynd: 2 ex Fläcksjöområdet 29.5-4.6 (EA m.fl.), Gorgen 11.6 (PLu) och Våringen, Frövi 16.6 (Sm EJ). 1 ex Ångsö 20.6 (KKA) och Björkasjön, Lindesberg i juli (PE).

Dessutom rapporterad under ströcket vid 20 tillfällen fördelet på april 3, maj 15 och augusti 1.

MINDRE STRANDPIPARE (*Charadrius dubius*). 27 häckningar rapporterade. Fig 4 visar de häckande parens fördelning över landskapet.

KUSTPIPARE (*Pluvialis squatarola*). Två värfynd: 3 ex Sör Salbo, Sala 11.5 (KE) och 1 ex Gnien 1-4.6 (SL, LE). Noterbart är att 320 ex sträckte under sydströcket förbi Fläcksjön (KK m.fl.), i summan ingår två stora flockar: 85 ex den 21.7 (KE) och 90 ex den 28.7 (SB).

FJÄLLPIPARE (*Eudromias morinellus*). 4 ex sträckte tillsammans med 19 kustpipare över Fläcksjön den 25.7 (SB, KE).

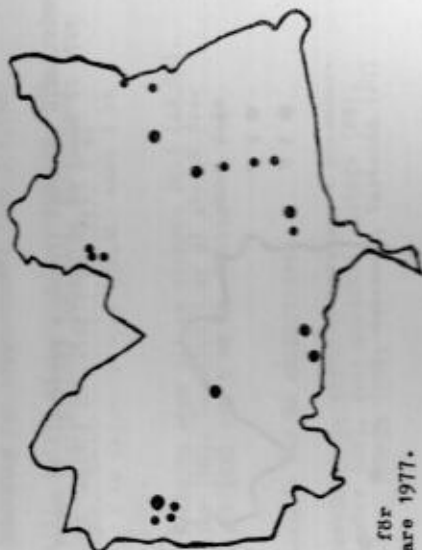

Fig 4. Håkningslokaler för mindre strandpipare 1977.

- 1 par
- 2 par
- 3 par

ROSKARL (*Arenaria interpres*). 1 ex Stavholmen, Västerås 8.5 (ARA,LS) och Ångsö samma dag (UC). 2 ex Gorgen 3.5 (KE) och 1 ex 14.5 (MV). 4 ex Fläcksjön 3.5 (EA,KK), 1 ex 4.5 (EA,KK), 6.5 (HJA) och 21.5 (KK). 2 ex 24.5 (SB) och 30.5 (KE) samt 1 ex 25.7 (SB) och 30.7 (EA).

DUBBELBECKASIN (*Gallinago media*). 1 ex Fläcksjön 29.0 (AL, m.fl.) och Gnien 18.9 (ML,SL).

DVÄNGBECKASIN (*Lymnocyrtus minimus*). 14 observationer fördelade på maj 2, augusti 1, september 1 och oktober 10.

SMÅSPOV (*Numenius phaeopus*). 43 observationer fördelade på maj 29, juni 2, juli 8, augusti 3 och september 1. Noterbart är att hela 35 observationer gjordes i Sala kommun men ingen i de västra och mellersta delarna av Västmanland.

RÖDSPOV (*Limosa limosa*). 1 ex Finnåker, NE Frövi 22.4 (EJ,OS), Gnien 24-26.4 (SL), Gussjön 27-28.4 (KK), Ladugårdsjön 7.5 (SJ) och Löten/Nötmyran 12.5 (KE). 1-2 ex Gorgen 26.4-4.5 (KE). 2 ex Anköviken 8.5 (HH).

MYRSPOV (*L. lepponica*). Vår: 1-3 ex Gorgen 26-30.4 (KE,KK). 1 ex Fläcksjön 1.5 (KK) och Norrsjön, Surahammar 23.5 (PE).

Höst: rapporterad från 20.7 till 4.9 vid 15 tillfällen, fördelat på Hallstahammars kommun 2, Surahammar 6 och Sala 7. Tre stora flockar noterades: 100 ex Löten/Nötmyran 21.7 (KE), 150 ex Gnien 22.7 (SL) och 96 ex M6Intorp 8.8 (PE).

RÖDBENA (*Tringa totanus*). Håkning: bo med ägg vid Vrenninge, 1 km S Fläcksjön (KK). 1 par + 4 pulli Norssa, Köping (AE).

SANDLÖPARE (*Callidris alba*). 1 ex Gimpelstenarna, Mälaren 30.7 (AA,HH).

KUSTSNÄPPA (*C. canutus*). Iakttagen vid 13 tillfällen, fördelade på juli 7, augusti 5 och september 1. Största flocken: 8 ex Gnien 30.7 (SL).

46

SPOVSNÄPPA (*C. ferruginea*). Vår: 2 ex Vrenninge, 1 km S Fläcksjön: 31.5 (KK).

Höst: Iakttagen vid 13 tillfällen fördelade på juli 10 och augusti 3. Största flocken var 7 ex Vrenninge 28.7 (SB).

MYRSNÄPPA (*Limicola falcinellus*). 3 ex Vrenninge 29.5 (KK,GLJ), 8 ex 31.5 (KK) och 2 ex 1.6 (KK).

SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA (*Phalaropus lobatus*). 3 ex Gnien 29.5 (SL), Vrenninge 1.6 (SB) och Sör Salbo, 1 km N Fläcksjön 1.6 (SB). 5 ex Turki ångar, Surahammar 30.5 (RS). 1 ex Asköviken 2.6 (AA,HÖH) och Gussjön 4.6 (KEM,BER). 3 ex Saxen, Fageröta 18.9 (HE,PL).

HAYSTRUP (*Iarus marinus*). Håkning: bo med 3 ägg, Skorven, SV Västeråsfrjärden 21.6 (Åke Andersson).

SILVERTÄRNA (*Sterna paradisaea*). 1-5 ex Gussjön 18-26.5 (KK m.fl.), 5 ex Fläcksjön 25.5 (KK). 6 ex på sträck Gnien 29.7 (SL,ML).

SKRÄNTÄRNA (*Hydroprogne tschegrava*). Vår: 1 ex Ångsö 8.5 (UC) och Fläcksjön 15.5 (KE).

Höst: förekommer under ströcket i stora delar av landskapet. I sjön Väringen, Frövi t. ex. iakttogs upp till 9 ex under tiden 24.7-5.8 (EJ,OS).

SVARTTÄRNA (*Chlidonias niger*). 15 par häckade i Asköviken (LJ) och 1 par i Fläcksjön (EA,KK).

1 ex Gnien 4.5 (RN), Norrsjön, Surahammar 22.5 (LS) och Österhammarsjön, NE Frövi 6.8 (JM, EJ, OS).

DVÄRGÅS (*Iarus minutus*). Som mest 8 ex Fläcksjön och Gussjön 5.5-29.6 samt 1-2 ex 6.7-10.8 (KK m.fl.). 1 ex Kolbäck 5.5 (ARA). 8 ex Asköviken 19.5 (HÖH) och 2 ex 22.5 (ARA). 1 ex Gimpelstenarna, Västerås 30.7 (AA,HH). 2 ex Stavholmen, Västerås 11.9 (ARA,PE).

SKRATTÅS (*L. ridibundus*). Vinter: 30 ex Västerås hann 18.12 (TS).

FISKÅS (*L. canus*). Vinter: 1 ex Rannäs 1-6.1 (SL).

RINGHUV (*Columba palumbus*). Vinter: 1 ex Bernshammar, Köping 6.12 (PÅ), 1 ex Västerås 13.2 (JHF).

TURTURDVA (*Streptopelia turtur*). 1 ex Hörendesjön, Västerfärnebo 28.5 (MV), 1 ex N. Ås, Nora 28.6 (PB).

FJÄLLUGGLA (*Nyctea scandiaca*). 1 ex Sömsta, Köping 18.12 (Kurt Lindström).

HÖKUGGLA (*Surnia ulula*). 1 ex Fläcksjön 10.3 (EA).

HORNUGGLA (*Asio otus*). Följande höckningar rapporterade: Sala 12 par, Västerås 11 par, Surahammar 10 par, Lindsberg 3 par, Köping 3 par, Hallstahammar 3 par, Mora 1 par. Dessutom ropade minst 8 hanar i Arbogatrakten i mars/april. Sammanlagt alltså minst 51 par.

JORRUGGLA (*A. flammeus*). 1 ex Askö, Västerås 6-7.6 (NEZ), 1 ex Gnien 7.11 (Mats Karlsson).

KUNGSFIKARE (*Alcedo atthis*). En häckning rapporterad. Övriga fynd:
1 ex Ångkraftverket, Västerås 10.1 - 23.2 (SL, HOH, TS m.fl.).
1 ex Riddn 24.7 (Hans Johansson), 1 ex Västersjön, Surahammar 2.8 (ML).

HÄRFÄGEL (*Upupa epops*). 1 ex Hällefors 7.5 (Bergslagsposten), 1 ex 1 ex Hällefors 20.6 (Levin Lindberg).

VITRYGGIG HACKSPETT (*Dendrocopos leucotos*). 8 ex rapporterade utanför Tinnsområdet, där det för övrigt inte noterades någon häckning på Västmanlandssiden.

GRÅSPETT (*Picus canus*). 1 hane Bornshammar, Köping 10.6 (JL).

BERGLÄRKA (*Emmophila alpestris*). 1 ex Hörbronsjön 17.4 (EK), 1 ex Fläcksjön 12.10 (KK), 16.10 (KK), 1 ex Gnien 5.11 (KE, SL).

BACKSVALA (*Riparia riparia*). Ca 1450 par rapporterade från 23 lokaler.

SOMMARGYLING (*Oriolus oriolus*). Minst 1 hane iaktogs Strömsholmsområdet 5-9.6, 2 hantar 7.6 (JL, AE, GP).

SVART KRÅKA (*Corvus corone*). 1 ex Ävestbo, Fagersta 18.4 (PÅ).

SHALNÄBBAD NÖPKRÅKA (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*). 1 ex Grimsö 20.4 (PA).

SKÄRPLÄRKA (*Anthus spinoletta*). Tre iakttagelser i september 2 ex rastade Fläcksjön 8.9 (KK), 1 ex sträck Gnien 11.9 (RN, RW, SL) samt 1 ex Väringen, Frövi 23.9 (EJ, OS).

FORSÄRLA (*Motacilla cinerea*). 1 ♀ Järle kvarn 10.4 (Ragnar Nilsson) och 1 ex sträck Gnien 10.9 (SL).

SÄDESÄRLA (*M. alba*). Ett vinterfynd: 1 ex Hallstahammar 27-29.12 (ARA, SJ).

ENGELSK SÄDESÄRLA (*M. a. yarrellii*). 1 ex häckade tillsammans med 1 ex av nominatrasen vid Rudgruvan, Fagersta (JH). Parat fick ut tre ungar. Dessutom 1 ex Sesla, Fagersta 1.6 - augusti (MV).

SIDENSVANS (*Bombycilla garrulus*). Stormsaling: 600 ex Hallstahammar 15.1 (ARA).

STRÖMSTARE (*Cinclus cinclus*). Häckning: Mången, Hällefors (TC), Öringbäcken, Fagersta (JH) samt trolig häckning Trångfors, Hallstahammar (LS).

JÄRNSPARV (*Prunella modularis*). Ett vinterfynd: 1 ex Lillån, Västerås 20.1 (SL).

RÖDBAKE (*Erethacus rubecula*). Vinterfynd: 1 ex Frövi 6.1 (OS) och 1 ex Köping första veckan i januari. (GP).

BLÅHAKE (*Luscinia svecica*). Vårfynd: 1 ex Askövikens 8.5 (HH), 1 ex Sörsjön, Surahammar 8.5 (ML), 1 ex Lunten, Lindesberg 14.5 (IA, OAn), 1 ex Fläcksjön 19.5 (BS, MF), 1 ex Gorgen 22.5 (KE) och 1 ex Mölnatorp 26.5 (PE).

SVART RÖDSTJÄRT (*Phoenicurus ochruros*). Häckning: Frövifors (EJ). Dessutom 1 ex i centrala Västerås i maj (6m RK).

RINGTRAST (*Turdus torquatus*). Ett vinterfynd: 1 ex Hammarn, Hällefors 7.1 (CIC).

1 ex Fläcksjön, 19.4 (AL m.fl.), 1 ex Brändbo, Fagersta 8.5 (EK), 1 ex Fröviskolan, Frövi 22.9 (Cay Flydén), 1 ex Fläcksjön 2.10 (KE).

FLODSÄNGARE (*Locustella fluviatilis*). 1 ex Gersbo, Västerfärnebo 2-12.6 (KE, KK) och 1 ex Kurö, Ångö 12-13.6 (HOH, TS).

SVARTHÄTTA (*Sylvia atricapilla*). Vinterfynd: 1 ex Fagersta 20.12 (MV).

GRANSÄNGARE (*Phylloscopus collybita*). Sommarfynd: 1 ex Handsjön, Västerfärnebo 24.6 (KE) och 1 ex Lågbo, S Västerfärnebo 19-23.7 (PLu).

MINDRE FLUGSNAPPARE (*Ficedula parva*). 1 hona Gussjön 12.7 (KK).

SKÄGMES (*Panurus biarmicus*). Iakttagen i Askövikens enligt följande: 4 ex 4.1 (AA), 1 ex 7.1 (AA), 5 ex 9.1 (AA, HH), 6 ex 15.1 (HOH, Richard Lager), 1 ex 22.1 (Öb) samt 3 ex 26.1 (JHF).

VARPÄGEL (*Lanius excubitor*). Trolig häckning, Ringabymossen, Frövi (EJ). Dessutom 1 juv Gussjön 17.7-2.8 (KK).

STELTIS (*Carduelis carduelis*). Häckning i Sala stad (KK, SB). Sommarfynd: 1 ex Västerås 1.6 (TS), 2 ex Sörkvarn, Hallstahammar 19.6 (ARA), 1 ex Barkarö, Västerås 24.6 (HOH), 1 ex Västerås 6.7 (TS) och 1 ex Lagårdsjön, Hallstahammar 23.7 (HOH).

VINTERHÄMPLING (*Carduelis flavirostris*). Vinterfynd: 1 ex Trugsbo, Surahammar 6.1 (SL) och 5 ex Kraftvärverket, Västerås 14.2 (HOH).

GRÅSISKA (*Carduelis flamea*). Ett sommarfynd: 1 juv Gussjön 14.7 (BS, MF).

SNÖSISKA (*Carduelis hornemanni*). 1 ex, uppvisande snösiskans karaktärer, Norberg 8.11 (JH).

BÄNDELKORSNÄBB (*Loxia leucoptera*). 3 ex Fagersta 12.1 (MV), 5 ex Askövikens 6.2 (HH, KOH), 1 ex Mossrud, Nora 27.2 (MT) och 1 ex Lågbo, Västerfärnebo 27.3 (PLu).

TÄLLBIT (*Piniicola enucleator*). Antalet iaktagna exemplar under tiden januari - mars visas i nedanstående tabell:

Datum	Antal		
	Jan	Feb	Mars
1 - 5	109	31	3
6 - 10	141	1	35
11 - 15	104	9	8
16 - 20	4	12	2
21 - 25	50	0	0
26 - 31	29	2	11
Summa	437	55	59

Totalt 551 ex

Dessutom 1 ex Brändbo, Fagersta 2.4 (JH). Sex iakttagelser under oktober - december av sammanlagt 27 ex.

STENKÄCK (*Coccothraustes coccothraustes*). Minst 60 iakttagelser, de flesta i Mälaregionen. Observerad på 20-talet lokaler. Ingen häckning rapporterad.

LAPPSPÄRV (*Calcarius lapponicus*). 23 ex rapporterade under våren. Notabelt är 11 ex Backgården, Fagersta 29.4 (RL). Under höststräcket sågs sammanlagt 72 ex under perioden 20.8 - 22.10. Som mest noterades 15 ex Asköviken 10.9 (ÖD).

SÄVSPÄRV (*Emberiza schoeniclus*). Vinterfynd: 1 ex Asköviken 8.1 (ÖD).

Kompletteringar från tidigare år:

1971: DWARCKECKASIN (*Lymnocyrtis minima*). 1 ex Bjursvall, Norberg 12.12 (PÅ).

1972: SÄVSPÄRV (*E. schoeniclus*). 1 ex Ängsö 11.1 (PÅ).

1973: BLÅHAKE (*Luscinia svecica*). 1 ex Svartberget, Fagersta 21.5 (PÅ).

MINDRE FLUGSNAPPARE (*Ficedula parva*). Ett par Vårbo, Fagersta 24.5 - juli. Trolig häckning (PÅ).

1976: VITVINDAD GÅS (*Branta leucopsis*). Ett ex. sträcke över Ekudden, Köping 17.10 (GP,JP).

LABB (*Stercorarius parasiticus*). 1 ex på stråk Gorgen 27.5 (PLU).

VARPÅGEL (*Lanius excubitor*). Trolig häckning Ringabyssens, Frövi (EJ).

RÄNDELKORSNÄBB (*Loxia leucoptera*). 1 ex Norra, Köping 21.11 (GP, JL).

Signatureri AA Anders Andersson, AE Arne Ekblöv, AL Anders Lundin, ARA Anders Arnell, BA Bo Andersson, BE Bertil Eriksson, BEB Bo Eriksson, BS Bernt Söderlund, BW Björn Wennberg, CIG Carl-Ivan Carlsson, DG Daniel Green, EA Erik Andersson, EJ Erik Jansson, GL Gunnar Lignell, GLJ Göran Ljunggren, GP Göran Pettersson, HE Hans Ek, HI Henry Hirsimäki, HJA Hans Jansson, HOH Hans-Olof Hellkvist, IA Ingvar Andersson, JG Jan Grip, Janne Hellström, JHF Jan-Henrik Fellgren, JL Jörgen Lindberg, JM Jan-Erik Malmstigen, KE Kjell Eklund, KEM Krieter Ekman, KK Karl-Gunnar Källebrink, KKA Keijo Kangas, KOH Kjell-Olof Hedlund, LE Lennart Eriksson, LJ Leif Johansson, LM Leo Mälinen, LS Lars Söhlén, LSt Lars Stenström, MF Mats Forslund, MC Martin Green, ML Mikael Leppälampi, MV Mikael Vasanen, NEZ Nils-Erik Zetterström, OA Ola Almqvist, OAn Olle Andersson, OS Ove Sjöberg, PA Per Angelstam, PB Peter Bernövall, PE Per Eriksson, PL Peter Lokar, Plu Peter Lundberg, PM Per Magnusson, PÅ Per Ålind, RK Rolf Kumlin, RL Raimo Laurila, RN Roger Norman, RS Roger Sahlén, RT Roland Thuvander, RW Roland Waara, SB Stefan Björklund, SES Sven-Erik Svensson, SH Stig Holmstedt, SJ Stefan Johansson, SL Sören Larsson, SÖ Stig Öhman, TC Tomas Carlsson, TE Tomas Eriksson, TS Thomas Skoglund, UC Ulf Carlsson, UE Ulf Eriksson, ÖD Öyvind Dösastrand.

GEMENSAMMA STRÄCKRÄKNINGAR 1977

K-G Källebrink och Sören Larsson

Under 1977 ordnades två gemensamma sträckräkningsdagar. De inföll den 1 maj resp. 25 september. Genom personliga kontakter med ornitologer erhöles en förhållandevis god täckning i östra delen av landskapet.

Lokalerna redovisas i Fig 1 och 2.

1 maj 1977

Av resultatet att döma kom räkningsdagen något för sent på säsongen. Stora fågelrörelser hade noterats vid såväl Fläcksjön som Gnien dagarna före.

Väder: Det var vindstilla och molnfri himmel på morgonen. Under förmiddagen blåste det upp från SV och molnigheten tilltog.

Resultat: I Tabell 1 redovisas dagssummor för de olika lokalerna uppdelat på arter/artgrupper. Nedan kommenteras några arter.

Lommar: Det är mycket svårt att avgöra om samma fågel observerats på flera lokaler, då lommarna oftast flyger ensaka eller i par. Männväst är ett sträckriktningen över lokalerna 4, 5, 6 och 10 var NV.

Sädgård: Här erhöles flera observationer av samma fåglar mellan olika lokaler. Dessa visar klart att sädgåsen ströcker SV - NE över vårt landskap. Mellan lokal 4 och 8 sågs 5 flockar och mellan lokal 5 och 9 två flockar. Samtliga dessa flockar noterades också vid lokal 5 och 6.

Flyghastigheten går ej att räkna fram då exakta tider inte noterades på alla lokaler.

Cåsflockarna vid lokalerna 1, 2, 10 och 12 sågs av förklarliga skäl ej på någon annan lokal.

Notabelt är att sädgåsflockarna kunde upptäckas på ca. 10 km avstånd denna dag. Detta framkom genom att flockarna vid lokal 4 är antecknade för samma klockslag som de upptäcktes vid lokal 5. (flygbevakningstorn).

Pink: Mycket intressant är den sträcktopp som inträffade och registrerades vid lokal 5 och 6. Från kl 4.30 pågick ett svagt finksträck fram till kl 7.00. Då inträffade en kraftig sträckökning som höll i sig över en halvtimme. Lokalerna 5 och 6 ligger ca 8 km från varandra i S - N riktning och finkarnas sträckriktning var NE vid båda lokalerna.

25 september 1977

Denna räkning är den första gemensamma sträckräkningen som genomförts över området under sydsträcket.

Väder: Ett kraftigt högttryck med centrum över mellersta Finland